

2. Кльоба Л.Г. Цифровізація – інноваційний напрямок розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/86.pdf.
3. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
4. Національний банк України про “Е-Гривню”. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>.
5. Поширені запитання щодо цифрового євро. URL: https://www.ecb.europa.eu/euro/digital_euro/faqs/html/ecb.faq_digital_euro.en.html.
6. Українська асоціація FinTech та інноваційних компаній (UAFIC). URL: <https://fintechua.org/market-map>.
7. Успіх блокчейну. URL: <https://www.ibm.com/topics/blockchain>.
8. EIB issues its first ever digital bond on a public blockchain. URL: <https://www.eib.org/en/press/all/2021-141-european-investment-bank-eib-issues-its-first-ever-digital-bond-on-a-public-blockchain>.
9. Глобальний блокчейн у фінансовому секторі. URL: <https://www.computerworld.com/article/3356502/global-blockchain-spending-to-hit-124b-by-2022-finance-sector-leads-growth.html>.

УДК 336.71:336.763

Худолій Юлія Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Варнавська Анна Володимирівна, студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Аналіз ліквідності банківської системи України є вкрай важливим з огляду на низку факторів, які впливають на стабільність фінансового сектору та економіку в цілому. Банківська ліквідність відіграє життєвоважливу роль як у діяльності окремого банку, так і в забезпеченні стабільності фінансової системи держави. Нестабільна економічна та політична ситуація в країні, досвід попередніх криз, війна, високий рівень доларизації – всі ці фактори зумовлюють необхідність аналізу ліквідності банківської системи України.

Аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони ліквідності банку, оцінити потенційні ризики та розробити шляхи удосконалення забезпечення ліквідності банківської системи України.

Ліквідність банку – це його здатність своєчасно та в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах [1]. Банківська ліквідність залежить від багатьох чинників, проаналізувавши які, можемо виділити дві групи: внутрішні (фінансові та організаційні) і зовнішні (міжнародний рівень та загальнодержавний).

Національний банк України встановлює певні нормативи ліквідності, яких мають дотримуватися всі банки: коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB) та коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR). Ці нормативи є обов'язковими для виконання і покликані забезпечити стабільність банківської системи [2]. Аналізуючи динаміку показників ліквідності банківської системи України, можемо виявити певні тенденції та сформулювати обґрунтовані висновки (рис.1).

Протягом 2020-2022 років спостерігалось стійке зростання всіх показників ліквідності, що свідчить про посилення стійкості банківської системи до зовнішніх шоків. Пандемія COVID-19 та повномасштабна війна Росії проти України призвели до значних викликів для банківської системи. Загалом основні показники ліквідності банків, зазнали зниження в перші місяці війни.

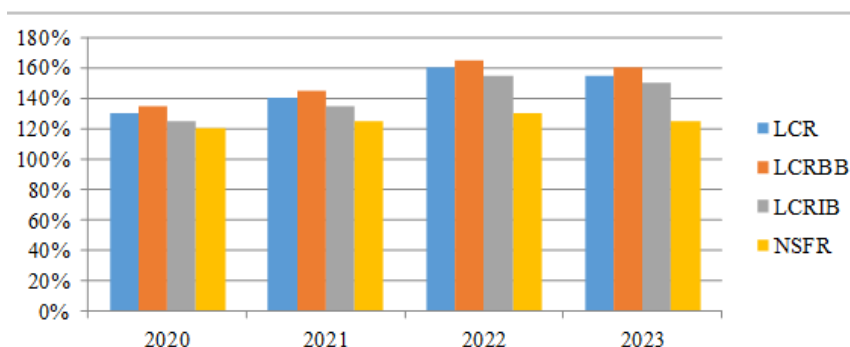

Рис. 1. Динаміка показників ліквідності та прибутковості банківської системи України
Джерело: складено автором за даними [3].

Проте, досить високий рівень короткострокової ліквідності був тим чинником, який дозволив банківській системі і надалі функціонувати стабільно без суттєвих втрат. Завдяки вчасно вжитим заходами НБУ, банківська система змогла зберегти свою стабільність. Після досягнення пікових значень у 2022 році, показники ліквідності почали поступово знижуватися, що може свідчити про адаптацію банківської системи до нових умов.

Дослідивши фактори, що впливають на динаміку показників ліквідності, виділяємо наступні:

- макроекономічна ситуація: ВВП, інфляція, обмінний курс.
- монетарна політика НБУ: ставка рефінансування, операції на відкритому ринку.
- банківське регулювання: зміни в нормативних актах, вимоги до резервування.
- геополітичні ризики: війна, санкції.

Графік демонструє загальну тенденцію до зростання показників ліквідності банківської системи України протягом періодів 2020-2022 років. Це свідчить про підвищення стійкості банків до фінансових потрясінь та їх здатності задовольняти поточні вимоги кредиторів. Однак, у 2023 році спостерігається незначне зниження показників, що може свідчити про певну корекцію після періоду значного зростання. Зниження ліквідності банківської системи України у 2023 році обумовлено декількома ключовими факторами, а саме:

- зростання вартості залучення коштів: конкуренція за депозити та зміни вимог НБУ призвели до збільшення витрат банків на фондування;
- скорочення кредитного портфеля: зменшення попиту на кредити та обережність банків у кредитуванні вплинули на обсяг активів.

Отже, аналіз ліквідності банківської системи України за період 2020-2023 років показав, що система загалом зберігала стійкість, незважаючи на значні виклики, пов'язані з пандемією COVID-19 та повномасштабною війною. Дії Національного банку України, спрямовані на підтримку ліквідності, були ефективними. Однак, існують ризики, пов'язані з потенційними змінами макроекономічної ситуації та якістю активів банків. Для подальшого зміцнення ліквідності рекомендується продовжувати диверсифікацію джерел фінансування банків, вдосконалювати систему управління ризиками та розробляти нові інструменти для оцінки ліквідності.

Література

1. Економічна сутність ліквідності банку, мета та завдання аналізу. URL: <https://buklib.net/books/28537/>.
2. Олещенко Л.Г. Сучасний стан та проблеми ліквідності банківської системи. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2213>.
3. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Інструкція НБУ від 28.08.2001 № 368 із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.
4. Онищенко В.О., Довгаль Ю.С., Тітович В. Стан та особливості формування ліквідності комерційних банків України у сучасних умовах. *Фінансовий простір*. 2015. № 1. С. 204-211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2015_1_28.
5. Довгаль Ю.С., Гребінь О.М. Оцінка ефективності управління ліквідністю на рівні комерційного банку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2011. № 1. С. 34–39.

УДК 336.711

Біленька Ілона Віталіївна, студентка

Науковий керівник: Птащенко Л.О., д.е.н., проф.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Важливим елементом фінансової політики є грошово-кредитна політика України. Її ефективність впливає на стабільне функціонування економіки, розвиток фінансового ринку та створення умов для стійкого економічного зростання країни. Щоб досягти цих цілей, монетарна політика має враховувати специфічні умови України. Ефективність роботи банківської та грошово-кредитної системи має вирішальне значення для відновлення економіки країни в повоєнний період, а також для забезпечення нормального функціонування в умовах воєнного стану. Вона також впливає на ресурсне забезпечення господарської діяльності ринкових суб'єктів і на ефективність їх взаємодії з банківськими установами, що створює основні умови для сталого економічного зростання та підвищення рівня життя і добробуту населення [1].

Актуальністю вибраної теми зумовлена тим, що брак фінансових ресурсів уповільнює розвиток економіки України, обмежуючи можливість для розширення діяльності наявних підприємств і призводячи до зниження кредитного рейтингу країни. Отже, з огляду на зазначені причини, необхідно провести аналіз поточного стану та перспектив розвитку грошово-кредитного ринку України. Деструктивний вплив війни на грошово-кредитні відносини в Україні був